

Ministeriet for sundhed og forebyggelse
Sundheds- og forebyggelsesminister Astrid Krag

Sendt via e-mail til: sum@sum.dk

Den 19. april 2012

D.nr. 959-057

Sagsbeh. Thomas Gruber

Landsforeningen LEV
Kløverprisvej 10B
DK-2650 Hvidovre
Tlf. 3635 9696
Fax 3635 9697
lev@lev.dk
www.lev.dk
Giro 549 0006

Vedr.: Lige adgang til sundhed for mennesker med udviklingshæmning

Kære Astrid Krag

Tillykke med familieforøgelsen – og velkommen tilbage fra en forhåbentlig god barselsorlov.

Jeg skriver til dig på baggrund af det netop afholdte samråd i Folketingets sundhedsudvalg om ligebehandling af alle patienter i sundhedsvæsenet (17.04.2012), som jeg havde lejlighed til at følge via Folketingets TV Kanal.

Baggrunden for samrådet var jo en konkret sag fra OUH, men jeg oplevede, at drøftelsen fik en noget mere generel karakter med fokus på lige adgang til sundhed i Danmark. Dette mere generelle fokus finder jeg både relevant og påkrævet.

På samrådet understregede du, at regeringen lægger meget stor vægt på værdierne om fri og lige adgang til sundhed – også uanset handicap. Du fremhævede ligeledes vigtigheden af at respektere de forpligtelser, som FNs Handicapkonvention pålægger Danmark i relation til fuld og lige adgang til sundhed for mennesker med handicap.

Jeg er meget glad for din understregning af disse værdier og principper. De er helt afgørende og skal være rammen om en kontinuerlig og systematisk forbedring af mennesker med handicaps lige adgang til den samme kvalificerede sundhedsindsats, som alle andre borgere i Danmark

På samrådet afstod du fra direkte, at kommentere den konkrete sag fra OUH, hvilket jeg godt kan have forståelse for. Jeg oplevede imidlertid også, at du tilkendegav, at en enkeltstående mediasag ikke må danne baggrund for at udråbe manglende ligebehandling af mennesker med handicap i sundhedsvæsenet som et generelt problem. Du mener ikke at der er indikationer på, at der skulle være generelle ligestillings- eller tilgængelighedsproblemer for mennesker med handicap i sundhedsvæsenet. Der kan opstå fejl, og dem skal systemet naturligvis være i stand til at lære af. Sådan forstod jeg grundtonen i dit svar på samrådspørgsmålet og de opfølgende spørgsmål fra udvalgets medlemmer.

Du har naturligvis ret i, at man ikke kan basere politiske initiativer på enkeltstående mediasager – hvor spektakulære de end måtte være. Det er der imidlertid heller ikke tale om i denne sammenhæng.

Der eksisterer således solid og meget bekymrende dokumentation for, at der er alvorlige ligebehandlings- og tilgængelighedsproblemer i relation til mennesker med udviklingshæmnings lige adgang til sundhed i Danmark. Den dokumentation udgør desuden en klar indikation for, at disse tilgængelighedsproblemer har konkrete og negative konsekvenser for en betydelig gruppe borgeres sundhed. Jeg skal blot fremhæve to relativt nye undersøgelser om emnet:

1. Udviklingshæmnet og krafteramt. *Socialt Udviklingscenter SUS og Kræftens Bekæmpelse* gennemførte i 2010 en undersøgelse, der beskriver de særlige problematikker, der viser sig, når mennesker med udviklingshæmning får kræft. Undersøgelsen, der er baseret på både kvantitative og kvalitative data samt litteraturstudier, konkluderer bl.a.:

- At kræft hos mennesker med udviklingshæmning ofte opdages sent, bl.a. fordi mange mennesker med udviklingshæmning ikke selv har forudsætninger for at opdage eller give udtryk for tegn på kræftsygdomme, og fordi deres omgivelser ikke er tilstrækkeligt opmærksomme.
- At sundhedsvæsenet har svært ved at diagnosticere mennesker med udviklingshæmning, bl.a. på grund af kommunikationsvanskeligheder.
- At sygehusene mangler kapacitet og kompetencer i forhold til at yde pædagogisk støtte ved indlæggelser, og at tilbud i socialsektoren ikke har ressourcer til at yde denne indsats.

2. Fysisk træning og botilbud

Danske Handicaporganisationer (DH) har i 2011 offentliggjort en undersøgelse om træning for beboere i botilbud – beboere hvoraf en meget stor andel er mennesker med udviklingshæmning. Undersøgelsen var en spørgeskemaundersøgelse og viser, at mange mennesker, der bor i botilbud, ikke får den fysiske træning, de har behov for. På hvert tiende botilbud får borgerne 'næsten aldrig/på intet tidspunkt' den træning, de har behov for, mens næsten en tredjedel af botilbudene har svaret, at borgerne kun 'indimellem' får den træning, de har behov for.

Behovet for handling

Efter min opfattelse viser begge undersøgelser entydigt, at der er grund til alvorlig bekymring for, at der er tale om generelle problemer med ligebehandlingen af mennesker med udviklingshæmning i forhold til sundhedsydelse. Et gennemgående træk er tydeligvis, at den mangelfulde sundhedsindsats for beboere i botilbud netop kan henføres til det forhold, at de bor i et botilbud. Og grunden til at de bor i botilbud er jo ene og alene det forhold, at de har et handicap.

De to undersøgelser er ikke enestående. Det er tidligere dokumenteret, hvordan mennesker med udviklingshæmning afskæres fra kvalificeret misbrugsbehandling på grund af deres handicap, ligesom der er dokumenteret omfattende problemer med medicin-opfølgningen.

Det vil ikke være en konstruktiv tilgang at bebrejde personalet i hverken sundheds- eller socialsektoren for disse tilgængelighedsproblemer. Men det betyder jo ikke, at der ikke skal tages initiativer – det oplever jeg, at der er et stort behov for.

Konkret vil jeg foreslå, at der iværksættes et ambitiøst udviklingsprojekt – fx som et modelprojekt i en region og kommunerne i denne region. Projektet bør dels have fokus på oplysning og formidling til borgerne i målgruppen, deres pårørende, personale i sundheds- og socialsektoren m.fl. Dels på udvikling af modeller for et bedre og mere systematisk samarbejde mellem sundheds- og socialsektoren i forhold til mennesker med udviklingshæmning. Erfaringerne fra et projekt af denne karakter skal efterfølgende anvendes i en generel indsats på området.

Jeg håber, at du vil være interesseret i at drøfte problemstillingen og de mulige løsninger yderligere og foreslår at vi finder et mødetidspunkt i nær fremtid.

Med venlig hilsen

Søren Kristensen
Landsformand

Kopi til: Medlemmerne af Folketingets sundhedsudvalg, Socialminister Karen Hækkerup, Danske Handicaporganisationer, Kræftens Bekæmpelse, Institut for Menneskerettigheder, Det Centrale Handicapråd. Brevet lægges desuden på LEVs hjemmeside.